

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

HÀ HOÀNG GIANG

**NGHIÊN CỨU VỀ ĐẶC ĐIỂM CẤU TRÚC
VÀ TÁI SINH TỰ NHIÊN CỦA MỘT SỐ THẨM THỰC VẬT
PHỤC HỒI SAU NƯƠNG RẦY TẠI XÃ MINH SƠN,
HUYỆN HỮU LŨNG, TỈNH LẠNG SƠN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ SINH HỌC

THÁI NGUYÊN - 2017

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

HÀ HOÀNG GIANG

**NGHIÊN CỨU VỀ ĐẶC ĐIỂM CẤU TRÚC
VÀ TÁI SINH TỰ NHIÊN CỦA MỘT SỐ THẨM THỰC VẬT
PHỤC HỒI SAU NƯƠNG RẦY TẠI XÃ MINH SƠN
HUYỆN HỮU LŨNG TỈNH LẠNG SƠN**

Chuyên ngành: Sinh thái học

Mã số: 60 42 01 20

LUẬN VĂN THẠC SĨ SINH HỌC

Người hướng dẫn khoa học: TS. Đinh Thị Phượng

THÁI NGUYÊN - 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ cho bất kỳ một công trình nào.

Thái Nguyên, tháng 5 năm 2016

Tác giả luận văn

Hà Hoàng Giang

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt quá trình học tập và thực hiện đề tài luận văn thạc sĩ chuyên ngành Sinh thái học, tại khoa Sinh học Trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên, tôi đã nhận được sự ủng hộ, giúp đỡ nhiệt tình của các thầy (cô), các đồng nghiệp, bạn bè và gia đình.

Trước tiên tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn sâu sắc nhất đến TS. Đinh Thị Phượng - người đã tận tình hướng dẫn, truyền đạt những kiến thức, kinh nghiệm quý báu để tôi có thể hoàn thành luận văn này.

Tôi cũng xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành đến các thầy (cô) khoa Sinh học, phòng Đào tạo - Trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên đã nhiệt tình giảng dạy và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình tôi học tập và nghiên cứu tại trường.

Tôi cũng xin trân trọng cảm ơn UBND xã Minh Sơn, trường Cao đẳng nghề Công nghệ và Nông lâm Đông Bắc, Hạt Kiểm lâm huyện Hữu Lũng, Công ty Lâm nghiệp Đông Bắc, Trung tâm Khí tượng huyện Hữu Lũng đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn tới toàn thể gia đình, bạn bè đã luôn cổ vũ, động viên tôi trong suốt thời gian qua.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 5 năm 2016

Tác giả luận văn

Hà Hoàng Giang

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	iv
LỜI CẢM ƠN	v
MỤC LỤC	vi
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VÀ CHỮ VIẾT TẮT	ix
DANH MỤC CÁC BẢNG	x
DANH MỤC CÁC HÌNH	xi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Phạm vi nghiên cứu	3
4. Những đóng góp mới của luận văn	3
Chương 1. TỔNG QUAN CÁC VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU	4
1.1. Một số khái niệm liên quan đến vấn đề nghiên cứu.....	4
1.1.1. Khái niệm về thảm thực vật.....	4
1.1.2. Khái niệm về rừng	4
1.1.3. Khái niệm về tái sinh rừng.....	5
1.1.4. Khái niệm về phục hồi rừng	6
1.2. Tổng quan các vấn đề nghiên cứu trên thế giới.....	6
1.2.1. Những nghiên cứu về thảm thực vật.....	6
1.2.2. Những nghiên cứu về tái sinh rừng	6
1.2.3. Những nghiên cứu về phục hồi rừng	8
1.2.4. Những nghiên cứu về thành phần loài	8
1.2.5. Những nghiên cứu về thành phần dạng sống.....	9
1.3. Tổng quan các vấn đề nghiên cứu ở Việt Nam	10
1.3.1. Những nghiên cứu về thảm thực vật.....	10
1.3.2. Những nghiên cứu về tái sinh rừng	13

1.3.3. Những nghiên cứu về phục hồi rừng	16
1.3.4. Những nghiên cứu về thành phần loài	16
1.3.5. Những nghiên cứu về thành phần dạng sống.....	18
1.4. Các nghiên cứu về thảm thực vật ở Lạng Sơn.....	20
Chương 2. ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN KINH TẾ XÃ HỘI KHU VỰC	
NGHIÊN CỨU	21
2.1. Điều kiện tự nhiên	21
2.1.1. Vị trí địa lý.....	21
2.1.2. Địa hình	22
2.1.3. Khí hậu, thủy văn.....	22
2.1.4. Đất đai, thổ nhưỡng	24
2.1.5. Tài nguyên rừng.....	25
2.2. Điều kiện kinh tế - xã hội	25
2.2.1. Dân số, dân cư	25
2.2.2. Hoạt động nông - lâm nghiệp	26
2.2.4. Giáo dục, văn hóa và y tế	26
Chương 3. ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP	
NGHIÊN CỨU	29
3.1. Đối tượng và nội dung nghiên cứu	29
3.1.1. Đối tượng nghiên cứu	29
3.1.2. Nội dung nghiên cứu	29
3.2. Phương pháp nghiên cứu	29
3.2.1. Phương pháp điều tra.....	29
3.2.2. Phương pháp phân tích mẫu	31
3.2.3. Phương pháp xử lý số liệu	31
3.2.4. Phương pháp điều tra trong dân	33
Chương 4. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	34
4.1. Đặc điểm của một số kiểu thảm thực vật tại khu vực nghiên cứu	34

4.1.1. Đặc điểm thành phần loài	38
4.1.2. Đặc điểm thành phần dạng sống.....	44
4.2. Cấu trúc hình thái thực vật trong các kiểu thảm thực vật.....	52
4.2.1. Thảm cỏ	54
4.2.2. Thảm cây bụi	54
4.2.3. Rừng thứ sinh	55
4.3. Cấu trúc cây tái sinh trong các kiểu thảm thực vật	57
4.3.1. Đặc điểm cấu trúc tổ thành, số lượng, mật độ cây tái sinh	57
4.3.2. Phân bố cây tái sinh theo cấp chiều cao	61
4.3.3. Phân bố cây tái sinh theo chiều ngang	64
4.3.4. Chất lượng và nguồn gốc cây tái sinh	65
4.4. Đánh giá khả năng tái sinh và đề xuất các biện pháp phục hồi rừng	68
4.4.1. Đánh giá khả năng tái sinh của thảm thực vật sau nương rẫy.....	68
4.4.2. Đề xuất một số biện pháp thích hợp nhằm thúc đẩy quá trình phục hồi rừng.....	69
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	71
1. Kết luận.....	71
2. Kiến nghị	72
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	74
PHỤ LỤC	80

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VÀ CHỮ VIẾT TẮT

KVNC	: Khu vực nghiên cứu
N	: Mật độ (cây/ha)
NXB	: Nhà xuất bản
ODB	: Ô dạng bản
OTC	: Ô tiêu chuẩn
TĐT	: Tuyến điều tra
TTV	: Thảm thực vật
QXTV	: Quần xã thực vật
UBND	: Ủy ban nhân dân
UNESCO	: United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên hiệp quốc)

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Số liệu các yếu tố khí tượng thủy văn huyện Hữu Lũng 2016	23
Bảng 4.1.	Tỷ lệ phần trăm các họ, chi, loài trong các taxon ở KVNC	35
Bảng 4.2.	Số lượng và tỷ lệ (%) các họ, chi, loài trong các trạng thái thảm thực vật ở KVNC	36
Bảng 4.3.	Số lượng và tỷ lệ (%) thành phần dạng sống của thực vật tại KVNC	45
Bảng 4.4.	Sự phân bố dạng sống của thực vật trong các trạng thái TTV	46
Bảng 4.5.	Cấu trúc hình thái của các kiểu TTV tại KVNC	53
Bảng 4.6.	Cấu trúc tổ thành, mật độ cây tái sinh của các TTV tại KVNC ...	58
Bảng 4.7.	Mật độ cây tái sinh theo cấp chiều cao ở các trạng thái TTV	61
Bảng 4.8.	Phân bố cây tái sinh theo chiều ngang ở các trạng thái TTV	64
Bảng 4.9.	Chất lượng và nguồn gốc cây tái sinh ở các trạng thái TTV	66

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 2.1. Bản đồ hành chính xã Minh Sơn	28
Hình 3.1a. Đối với rừng thứ sin	30
Hình 3.1b. Đối với thảm cây bụi	28
Hình 4.1. Biểu đồ tỷ lệ các taxon trong các ngành của hệ thực vật ở KVNC	35
Hình 4.2. Biểu đồ số lượng và tỷ lệ (%) các họ, chi, loài trong các trạng thái thảm thực vật ở KVNC	36
Hình 4.3. Biểu đồ thành phần dạng sống thực vật trong KVNC	45
Hình 4.4. Đồ thị sự phân bố dạng sống của thực vật trong các trạng thái của TTV	46
Hình 4.5. Biểu đồ phổ dạng sống của thực vật tại KVNC	47
Hình 4.6. Đồ thị phân bố cây tái sinh theo cấp chiều cao	62
Hình 4.7. Biểu đồ chất lượng cây tái sinh tại các trạng thái TTV	66
Hình 4.8. Biểu đồ nguồn gốc cây tái sinh tại các trạng thái TTV	67